

Απόφαση Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ/ΤΚΜ στη 13^η τακτική συνεδρίαση στις 19.3.12 σχετικά με θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των ν. 4014/2011 και 4030/2011

1. ΓΕΝΙΚΑ

Το τελευταίο οκτάμηνο έχει προκύψει μια έντονη μεταβολή στον τρόπο άσκησης του επαγγέλματος και στις αρμοδιότητες και ευθύνες των μηχανικών της χώρας μας, μέσω των διατάξεων που εισήχθησαν κυρίως με τους νόμους 3919/2011, 4014/2011, 4030/2011. Ο ελεύθερος επαγγελματίας μηχανικός έχει μπει στο επίκεντρο της παραγωγής και ελέγχου του ιδιωτικού έργου.

Το ΤΕΕ έχει αναλάβει καθοριστικό ρόλο στην αναμόρφωση αυτή. Ωστόσο, οι αλλαγές έχουν νομοθετηθεί κάτω από ένα ασφυκτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, με απουσία ουσιαστικού διαλόγου και με εικονική διαβούλευση. Έτσι, παρατηρούνται αρκετές ελλείψεις και ασάφειες στις διατάξεις που θεσμοθετήθηκαν, με συνέπεια, στη παρούσα χρονική στιγμή να παρουσιάζονται σημαντικά προβλήματα δυσλειτουργίας στην εφαρμογή των ανωτέρω νόμων.

2. Ν. 4014/2011

Ο ν. 4014/2011 για τη ρύθμιση των αυθαιρέτων είχε ως στόχο να θέσει μία «κόκκινη γραμμή» στην αυθαίρετη δόμηση, ώστε να υπάρξει αποτελεσματική καταπολέμησή της στο μέλλον και να αποκατασταθεί το περιβαλλοντικό ισοζύγιο στις υφιστάμενες πολεοδομικές υπερβάσεις. Ταυτόχρονα, επαναρρυθμίζει τον τρόπο περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, καθώς και το σύστημα περιβαλλοντικού ελέγχου, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση του απαιτούμενου χρόνου της διαδικασίας και του αριθμού των έργων που απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Από την έναρξη της ισχύος του και μέχρι το τέλος του 2011 δόθηκε μεγάλος αριθμός διευκρινιστικών απαντήσεων σε ερωτήματα που εύλογα τέθηκαν. Οι διευκρινίσεις αυτές, άλλοτε ήταν ουσιαστικές και βοηθητικές, άλλοτε αναιρούσαν προηγούμενες ερμηνείες και άλλοτε περιέπλεκαν περαιτέρω τα πράγματα.

Συνοπτικά, τα ζητήματα που τίθενται σήμερα σε σχέση με την εφαρμογή του ν. 4014/2011 είναι τα ακόλουθα:

- Αδρανοποίηση στη παροχή διευκρινίσεων από τα τέλη του 2011, παρόλο που το ΤΕΕ ομαδοποίησε μια σειρά νέων ερωτημάτων.
- Συνεχείς τροποποιήσεις του νόμου, μέσω των ν. 4030/2011 και 4042/2012, με συνέπεια τη μεταβολή των δεδομένων ένταξης των αυθαιρέτων και με επακόλουθο να εκτίθενται συνάδελφοι στους πολίτες.
- Παροχή παρατάσεων της καταληκτικής ημερομηνίας, χωρίς ουσιαστική τεκμηρίωση, με αποτέλεσμα, αφενός τη διαμόρφωση συνθηκών αδρανοποίησης μεταξύ των πολιτών και, αφετέρου, τη δυνατότητα ένταξης στις ρυθμίσεις κατασκευών, που δομήθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου.

- Απουσία, ακόμη και σήμερα, παροχής οδηγιών για την ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων εγγράφων (π.χ. τύπος αρχείων, μέγεθος αρχείων), με συνέπεια να μην είναι δυνατή η ολοκλήρωση οποιασδήποτε υπόθεσης από τους μηχανικούς.
- Θολό τοπίο σε ότι αφορά τις φορολογικές υποχρεώσεις, κρατήσεις και εισφορές των μηχανικών επί των υποθέσεων.
- Σύγχυση για τις ημερομηνίες καταβολής των δόσεων (πρώτης και εφάπαξ) για τις υποθέσεις που εντάσσονται τώρα στον νόμο.

3. N. 4030/2011

Ο ν. 4030/2011 για τον νέο τρόπο έκδοσης των οικοδομικών αδειών είχε ως στόχους τον πλήρη διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων και της λειτουργίας των Αρχών αδειοδότησης και ελέγχου της δόμησης, τη διαφάνεια των διαδικασιών (θεσμοθέτηση ηλεκτρονικής υποβολής, δημοσίευση αδειών δόμησης), την επιτάχυνση και απλοποίηση των διαδικασιών, καθώς και τη θέσπιση γνωμοδοτικών οργάνων για την προστασία και την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής.

Ο νέος νόμος έγινε αποδεκτός με θετική γενικά ανταπόκριση από όλους τους εμπλεκόμενους. Ωστόσο, προέκυψαν σοβαρά ζητήματα εφαρμογής του, εξαιτίας της καθυστέρησης, μέχρι και σήμερα, στη θεσμοθέτηση και υλοποίηση εκτελεστικών διατάξεων.

Συνοπτικά, τα ζητήματα που τίθενται σήμερα σε σχέση με την εφαρμογή του ν. 4030/2011 είναι τα ακόλουθα:

- Δεν έχουν συστηθεί ή μετατραπεί οι Υπηρεσίες Δόμησης στους περισσότερους Δήμους.
- Δεν έχει διαμορφωθεί από το Τ.Ε.Ε. ολοκληρωμένη πρόταση σύστασης του Μητρώου Μελετητών και Επιβλεπόντων Μηχανικών της παρ. 1 του άρθρου 8 του νόμου (το Τμήμα Κ.Μ. έχει ήδη μέσω της επιτροπής Επαγγελματικών Θεμάτων καταθέσει πρόταση για τη σύσταση του εν λόγω Μητρώου από το Δεκέμβριο του 2011), με συνέπεια, σήμερα, είκοσι μέρες μετά την έναρξη εφαρμογής του Νόμου να μην είναι δυνατή η πρωτοκόλληση οποιασδήποτε αίτησης Έγκρισης Δόμησης.
- Δεν έχει διαμορφωθεί το απαραίτητο ηλεκτρονικό υπόβαθρο για την υλοποίηση του νόμου.
- Δεν έχει διαμορφωθεί το Μητρώο Ελεγκτών Δόμησης.
- Δεν έχει ενεργοποιηθεί η **Ταυτότητα Κτιρίου**, που έχει νομοθετηθεί με τον ν. 3843/2010 και είναι απαιτούμενο για την εφαρμογή του ν. 4030/2011.

4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μετά τα παραπάνω, και με στόχο την άμεση προώθηση των θεσμικών και διαδικαστικών ζητημάτων, η καθυστέρηση των οποίων δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην άσκηση του επαγγέλματος των μηχανικών, αλλά και στη διευθέτηση των υποθέσεων των πολιτών, προτείνονται τα ακόλουθα:

- Άμεση κωδικοποίηση και ολοκλήρωση των διευκρινιστικών και ερμηνευτικών απαντήσεων του Υ.ΠΕ.Κ.Α. επί των διατάξεων του ν. 4014/2011.

- Άμεση παροχή οδηγιών από το Υ.ΠΕ.Κ.Α. για: (α) την ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων εγγράφων (π.χ. τύπος αρχείων, μέγεθος αρχείων), (β) ζητήματα που αφορούν τις φορολογικές υποχρεώσεις, κρατήσεις και εισφορές των μηχανικών και (γ) τις ημερομηνίες καταβολής των δόσεων (πρώτης και εφάπαξ) για τις υποθέσεις που εντάσσονται τώρα στον νόμο.
- Παροχή κινήτρων για τους πολίτες που υποβάλλουν τους φακέλους και δεν περιμένουν νέες παρατάσεις (π.χ. έκπτωση σε όσους υπέβαλαν φάκελο πριν από την παράταση ή δυνατότητα περισσότερων δόσεων για την καταβολή των προστίμων).
- Επιτάχυνση των διαδικασιών σύστασης ή μετατροπής των Υπηρεσιών Δόμησης σε όσους Δήμους δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί.
- Άμεση διαμόρφωση πρότασης από το Τ.Ε.Ε. προς το Υ.ΠΕ.Κ.Α. για τη σύσταση του Μητρώου Μελετητών και Επιβλεπόντων Μηχανικών της παρ. 1 του άρθρου 8 του νόμου 4030/2011. **Μέχρι τη θεσμοθέτηση των σχετικών διατάξεων, να ζητηθεί από το Υ.ΠΕ.Κ.Α. να αποστείλει ΑΜΕΣΑ εγκύκλιο προς τις Υπηρεσίες Δόμησης, με οδηγίες για τη μεταβατική περίοδο.**
- Άμεση διαμόρφωση του απαραίτητου ηλεκτρονικού υποβάθρου για την υλοποίηση του νόμου.
- Άμεση σύσταση του Μητρώου Ελεγκτών Δόμησης.
- Ενεργοποίηση της **Ταυτότητας Κτιρίου**, που έχει νομοθετηθεί με τον ν. 3843/2010 με την έκδοση των εκτελεστικών Π.Δ.
- Να διατυπωθεί σαφώς, σε μελλοντική Υπουργική Απόφαση ή Εγκύκλιο για την εφαρμογή του Ν. 4030/2011, ότι **εάν ο Ελεγκτής Δόμησης, κατά την αυτοψία που διενεργεί σε υπό κατασκευή έργο, διαπιστώσει σφάλματα ή παραλείψεις των μελετών, τότε έχει την υποχρέωση να τα αναφέρει στο πόρισμα που θα συντάξει.**